

Bezoekadres
Nieuwe Achtergracht 100
1018 WT Amsterdam

Postbus 2200
1000 CE Amsterdam
Telefoon 020 5555405
Fax 020 555 5690
www.gezond.amsterdam.nl

GGD Amsterdam

Cluster Leefomgeving
Afdeling Milieu & Gezondheid

ONTVANGEN

16 MRT 2011

Retouradres: GGD/LO, Postbus 2200, 1000 CE Amsterdam

Eigen Haard
T.a.v. dhr. P. Visser
Postbus 67065
1060 JB Amsterdam

Datum 14 maart 2011
Behandeld door Mw. H.C. Groenwold
E-mail GGD: hgroenwold@ggd.amsterdam.nl
Kopie aan DMB
Bijlage Achtergrondinformatie
Onderwerp Gesprek over nieuwbouwlocatie Bos en Lommerschool, Kolenkitbuurt

Geachte meneer Visser,

Op 2 maart ontving GGD Amsterdam uw verzoek om een gesprek over de plannen voor het middengebied van de Kolenkitbuurt in Amsterdam West. Het gebied ligt tussen de 0 en (ongeveer) 370 meter van de A10. Aan de andere kant ligt een spoorlijn. De buurt wordt vernieuwd, waarbij de Bos en Lommerschool een nieuwe locatie krijgt. Bovendien komt er ruimte voor een nieuw kinderdagverblijf in deze buurt. De locatie van de Paulusschool blijft gehandhaafd. De nieuwe locatie van de Bos en Lommerschool is gepland aan de Bos en Lommerweg. Het kinderdagverblijf komt ofwel in hetzelfde blok, ofwel iets verder van de Bos en Lommerweg af, aan de overkant van het toekomstige Nannoplein.

Op 7 maart vond een gesprek plaats tussen u, Harry van Bergen van de DMB en ondergetekende. Doel van het gesprek was om in verband met de hierboven genoemde ruimtelijke plannen het standpunt van de GGD uit te leggen op het gebied van zogenaamde 'gevoelige bestemmingen' en luchtkwaliteit. Tijdens het gesprek werden de huidige plannen besproken, n.a.v. het concept uitwerkingsplan Middengebied – Kolenkitbuurt – Amsterdam West (15 december 2010, Eigen Haard).

Situatie nieuwe plannen Kolenkitbuurt

De Bos en Lommerschool en het nieuwe kinderdagverblijf zijn beiden een nieuwe gevoelige bestemming. De locatie voor het nieuwe gebouw van de Bos en Lommerschool en het nieuwe kinderdagverblijf, ligt binnen de 300 m. van de snelweg. Bovendien ligt de nieuwe locatie voor de school langs een drukke stadsweg (Bos en Lommerweg) in de eerstelijns bebouwing. Het Amsterdamse beleid (zie toelichting in bijlage) is erop gericht om op dergelijke locaties geen gevoelige bestemmingen te bouwen. De locaties genieten daarom niet de voorkeur van de GGD op gezondheidskundig gebied.

Gezien de omstandigheden worden daarbij de volgende opmerkingen gemaakt:

- De eerste keus is wat de GGD betreft een locatie voor school en kinderdagverblijf meer dan 300 m. van de A10 en niet in de eerstelijns bebouwing naast de Bos en Lommerweg.

- Het plangebied ligt grotendeels binnen de 300 m. van de snelweg. Daarom is het niet gemakkelijk een locatie te vinden die op meer dan 300 m. van de snelweg gelegen is. Hiermee rekening houdend is de locatie van de school en het kinderdagverblijf redelijk goed, aangezien de afstand rond de 250 m. bedraagt.
- Een locatie direct langs een weg waarover meer dan 10.000 motorvoertuigen per etmaal rijden, voldoet niet aan de eisen zoals gesteld in de richtlijn. Inmiddels is gebleken dat over de Bos en Lommerweg minder voertuigen rijden dan 10.000. De locatie voldoet daarom wat dat betreft wel aan de Amsterdamse richtlijn. Desondanks raadt de GGD aan te zoeken naar een locatie die niet direct grenst aan deze drukke stadsweg, want ook wanneer er net wat minder voertuigen rijden dan 10.000, is een rustigere weg beter.
- Om diezelfde reden raadt de GGD aan het kinderdagverblijf niet in het blok te plaatsen direct aan de Bos en Lommerweg, maar liever aan de overkant van het Nannoplein.
- Het schoolplein is gelegen aan de 'schone' kant van het schoolgebouw, dus niet aan de kant van de Bos en Lommerweg. Dat is positief, aangezien de kinderen buiten (wanneer ze lichamelijk actief zijn) relatief meer lucht inademen.
- Tenslotte; het is belangrijk om bij de aanleg van ventilatiesystemen in de gebouwen rekening te houden met de luchtkwaliteit buiten. Laat de aangevoerde verse lucht van de meest schone kant van het gebouw binnenkomen bij een mechanisch ventilatiesysteem.

Tot slot

De GGD kan, naast advisering over de ruimtelijke ordening, ook algemeen advies uitbrengen over de inrichting van een gebouw. Denk daarbij bijvoorbeeld aan technische maatregelen zoals ventilatievoorzieningen. Indien u over dit advies verder van gedachten wilt wisselen, doen wij dat graag. U kunt daarvoor contact opnemen met ondergetekende.

Met vriendelijke groet,

Mw. H.C. Groenwold

Bijlage - Achtergrondinformatie

Voor de volledigheid geef ik een korte samenvatting van het geldende nationale en Amsterdamse beleid, en de gezondheidseffecten die optreden door blootstelling aan luchtverontreiniging langs een drukke weg.

Besluit Gevoelige Bestemmingen

De Minister van VROM heeft in dit besluit vastgelegd dat scholen, voorzieningen voor kinderopvang en verpleeg- en verzorgingshuizen alleen binnen 300 meter van een snelweg of 50 meter van een provinciale weg mogen worden gebouwd wanneer er geen sprake is van (dreigende) overschrijding van de grenswaarden voor luchtkwaliteit (PM₁₀ en NO₂). Dit geldt voor nieuwbouw, maar ook voor uitbreidingen met meer dan 10% van de capaciteit. In toelichting op het Besluit schreef minister Cramer daarnaast: "...Gezondheidsschade kan echter ook optreden als er geen sprake is van normoverschrijding. Daarom wordt bestuursorganen aangeraden terughoudend te zijn met het besluiten tot en realiseren van gevoelige bestemmingen binnen de genoemde zones langs wegen, ook daar waar de normen niet worden overschreden. De afweging daarover vindt plaats in de context van het beginsel van een goede ruimtelijke ordening...".

Amsterdams Beleid

In januari 2010 is de 'Amsterdamse richtlijn gevoelige bestemmingen luchtkwaliteit' van kracht geworden. Daarin wordt gesteld dat in Amsterdam, onafhankelijk van het wel of niet overschrijden van de normen, geen gevoelige bestemmingen worden gebouwd binnen 300 meter van de rand van een snelweg of in de eerstelijns bebouwing binnen 50 meter van een provinciale weg/drukke stadsweg. Het gaat daarbij om wegen met >10.000 motorvoertuigen per etmaal. De GGD adviseert in deze gevallen over de locatie en mogelijke maatregelen. Deze richtlijn geldt op dit moment voor de centrale stad, en nog niet voor stadsdelen. In dit geval is sprake van een project van het stadsdeel, dus de richtlijn is niet van kracht. Wel zal op termijn de richtlijn waarschijnlijk ook van kracht zijn voor de stadsdelen, vandaar dat veel stadsdelen uit voorzorg al advies vragen aan de GGD.

Gezondheidseffecten

Wetenschappelijk onderzoek heeft in de afgelopen decennia aangetoond dat luchtverontreiniging leidt tot verhoogde risico's op luchtwegaandoeningen, hart- en vaatziekten, en sterfte hieraan. Dit heeft geleid tot EU grenswaarden voor fijn stof en stikstofdioxide. Fijn stof is een mengsel van een zeer groot aantal deeltjes die variëren in grootte, herkomst en samenstelling. De laatste jaren is gebleken dat vooral luchtverontreiniging veroorzaakt door verkeer schadelijk is voor de gezondheid. Studies naar gezondheidseffecten bij kinderen die naar school gaan nabij snelwegen hebben uitgewezen dat deze kinderen meer luchtwegklachten hebben, vaker astma-aanvallen krijgen, en zelfs een (definitief) achterblijvende longgroei hebben. Ook bij volwassenen worden deze effecten gezien wanneer zij dicht bij een snelweg wonen. Bij volwassenen worden ook effecten op het vaatstelsel waargenomen, het gaat hierbij om onder andere arteriosclerose en risicofactoren hiervoor. Ook is de levensverwachting van personen die dicht bij een drukke weg wonen lager.

De gezondheidsrisico's nemen toe in de nabijheid van een drukke weg. Dat geldt al voor binnenstedelijke wegen met een intensiteit van enkele duizenden voertuigen per etmaal, maar zeker voor snelwegen. Naast de totale hoeveelheid verkeer is het aandeel vrachtverkeer een extra risicofactor, de uitstoot van zware dieselveertuigen blijkt extra schadelijk. Belangrijk is, dat uit de onderzoeken blijkt dat ook op plekken waar ruimschoots aan de grenswaarden wordt voldaan deze gezondheidseffecten optreden.